T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/46
KARAR NO : 2025/269
KARAR TR : 08/04/2025

ÖZET: 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacının, isminin değiştirilmesine ilişkin *Homs* Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, 5718 sayılı Kanun'un 51. maddesi gözetilerek ADLİ YARGI YERİNDE; Geçici koruma kimlik belgesinde *"N..."* olarak geçen isminin *"M..."* olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın ise, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı (Adli Yargıda) : N.A'ye velayeten S.R
(İdari Yargıda) : N.A
Davalı : İstanbul Valiliği, İl Göç İdaresi Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacıya velayeten S.R, N.. 'in öz kızı, 2006 doğumlu ve Suriye uyruklu olduğunu 13/03/2018 tarihli geçici koruma kimlik belgesinde isminin *"N.. "* olarak kaydedildiğini, Türkçe'de Nuri anlamına gelmesi nedeniyle Suriye Arap Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Aile ve Hukuk işlerine bakan Homs Sivil Hukuk Mahkemesinin 31/05/2022 tarih ve E.2022/106, K.2022/85 sayılı kesinleşmiş kararı ile *"M.."* olarak değiştirildiğini, öncelikle anılan yabancı mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizine ve geçici koruma kimlik belgesinde *"N.. "* olarak geçen kızının isminin *"M.."* olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul 9. Asliye Hukuk Mahkemesi 21/03/2023 tarih ve E.2023/99, K.2023/143 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargı görevli olduğundan davanın usulden reddine karar vermiş, karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulmuş, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi 30/11/2023 tarih ve E.2023/2514, K.2023/2080 sayılı kararı ile istinaf isteminin esastan reddine kesin olarak karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava; yabancı uyruklu davacı annenin velayeti altında bulunan kızının Suriye Arap Cumhuriyeti Mahkemesi tarafından verilen isim değiştirme kararının tanınmasına ve tenfizine karar verilerek, kızının kayıtlarda "N.. " olarak görünen isminin "M.." olarak değiştirilmesine karar verilmesi istemine ilişkindir.*
>
> *Davacı Türk Vatandaşı olmayıp, 6458 sayılı Kanun uyarınca geçici koruma kapsamında Ülkemize giriş yapmış ve idare tarafından kendilerine Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 22. maddesi uyarınca düzenlenen ve nüfus kütüğüyle ilgisi bulunmayan*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

geçici koruma kimlik belgesi düzenlenmiştir. Bu işlem 5490 sayılı Kanun ile düzenlenen nüfus hizmeti olmayıp idari niteliktedir. Bu sebeple davacının talepleri nüfus kütüklerindeki kayıtların düzeltilmesine yönelik olmayıp, geçici koruma kimlik belgelerindeki velayeti altında bulunan kızının (küçüğün) isminin düzeltilmesine yönelik olduğu, bu yönüyle taleplerin Nüfus Kanunu kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Bu sebeplerle açılan davanın, davacının çocuğu olan küçüğün TCK ye kaydının bulunmadığı, Geçici Koruma Kimlik Belgesi sahibi olduğu, bu hal ile işbu davayı açmakta hukuki yararı bulunmadığı, geçici koruma kimlik belgesinde isim düzeltmek isteminin idareyi ilgilendirdiği ve bu hususta yaşanacak uyuşmazlıkların 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1 .maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedeniyle, idari vargı yerinde çözümlenmesi gerektiği hususu da göz önüne alındığında aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1- Davacının bu davayı açmakta hukuki yararı bulunmadığından, açılan davanın dava şartı yokluğu nedeniyle davanın REDDİNE..."

3. Davacı N.A, aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **İstanbul 18. İdare Mahkemesi 17/12/2024 tarih ve E.2024/1935 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Uyuşmazlıkta, yabancı mahkemelerden hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve o devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilâmların Türkiye'de icra olunabilmesi yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfız kararı verilmesine bağlı olduğu, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunu'nda, Tenfız kararları hakkında görevli mahkeme asliye mahkemesi olduğu hükmüne yer verildiğinden, iş bu davanın görüm ve çözümünde yukarıda metnine yer verilen 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunu uyarınca adli yargı yeri olarak asliye hukuk mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, uyuşmazlığı çözmekte adliye mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığından, yukarıda metnine yer verilen 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli mahkemenin belirlenmesi için, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekmiştir..."

7. İstanbul 18. İdare Mahkemesi 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un *"Yabancı Mahkeme ve Hakem Kararlarının Tenfizi ve Tanınması"* üst başlığı altındaki *"Tenfiz"* başlıklı 50. maddesi şöyledir;

"(1) Yabancı mahkemelerden hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve o devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilâmların Türkiye'de icra olunabilmesi yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz kararı verilmesine bağlıdır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

(2) Yabancı mahkemelerin ceza ilâmlarında yer alan kişisel haklarla ilgili hükümler hakkında da tenfiz kararı istenebilir"

9. 5718 sayılı Kanun'un *"Görev ve Yetki"* başlıklı 51. maddesi şöyledir;

"(1) Tenfiz kararları hakkında görevli mahkeme asliye mahkemesidir.
(2) Bu kararlar kendisine karşı tenfiz istenen kişinin Türkiye'deki yerleşim yeri, yoksa sâkin olduğu yer mahkemesinden, Türkiye'de yerleşim yeri veya sâkin olduğu bir yer mevcut değilse Ankara, İstanbul veya İzmir mahkemelerinden birinden istenebilir."

10. 5718 sayılı Kanun'un *"Tenfiz istemi"* başlıklı 52. maddesi şöyledir;

"(1) Kararın tenfiz edilmesinde hukukî yararı bulunan herkes tenfiz isteminde bulunabilir. Tenfiz istemi dilekçe ile olur. Dilekçeye karşı tarafın sayısı kadar örnek eklenir. Dilekçede aşağıdaki hususlar yer alır:
a) Tenfiz isteyenle, karşı tarafın ve varsa kanunî temsilci ve vekillerinin ad, soyad ve adresleri.
b) Tenfiz konusu hükmün hangi devlet mahkemesinden verilmiş olduğu ve mahkemenin adı ile ilâmın tarih ve numarası ve hükmün özeti.
c) Tenfiz, hükmün bir kısmı hakkında isteniyorsa bunun hangi kısım olduğu"

11. 5718 sayılı Kanun'un *"Tenfiz şartları"* başlıklı 54. maddesi şöyledir;

"(1) Yetkili mahkeme tenfiz kararını aşağıdaki şartlar dâhilinde verir:
a) Türkiye Cumhuriyeti ile ilâmın verildiği devlet arasında karşılıklılık esasına dayanan bir anlaşma yahut o devlette Türk mahkemelerinden verilmiş ilâmların tenfizini mümkün kılan bir kanun hükmünün veya fiilî uygulamanın bulunması.
b) İlâmın, Türk mahkemelerinin münhasır yetkisine girmeyen bir konuda verilmiş olması veya davalının itiraz etmesi şartıyla ilâmın, dava konusu veya taraflarla gerçek bir ilişkisi bulunmadığı hâlde kendisine yetki tanıyan bir devlet mahkemesince verilmiş olmaması.
c) Hükmün kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması.
ç) O yer kanunları uyarınca, kendisine karşı tenfiz istenen kişinin hükmü veren mahkemeye usulüne uygun bir şekilde çağrılmamış veya o mahkemede temsil edilmemiş yahut bu kanunlara aykırı bir şekilde gıyabında veya yokluğunda hüküm verilmiş ve bu kişinin yukarıdaki hususlardan birine dayanarak tenfiz istemine karşı Türk mahkemesine itiraz etmemiş olması."

12. 5718 sayılı Kanun'un *"Tanıma"* başlıklı 58. maddesi şöyledir;

"(1) Yabancı mahkeme ilâmının kesin delil veya kesin hüküm olarak kabul edilebilmesi yabancı ilâmın tenfiz şartlarını taşıdığının mahkemece tespitine bağlıdır. Tanımada 54 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi uygulanmaz.
(2) İhtilâfsız kaza kararlarının tanınması da aynı hükme tâbidir.
(3) Yabancı mahkeme ilâmına dayanılarak Türkiye'de idarî bir işlemin yapılmasında da aynı usul uygulanır."

13. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

esas ve usûl hükümlerini kapsar."

14. 5490 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"d) Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,

ğ) Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,

h) (Değişik: 14/1/2016-6661/8 md.) Değerli kâğıtlar: Kimlik kartını, uluslararası aile cüzdanını ve mavi kartı,

s) Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,

ş) Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,

y) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı,

çç) (Değişik: 19/10/2017-7039/1 md.) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,

ifade eder."

15. 5490 sayılı Kanun'un *"Yabancıların kayıtlarının tutulması"* başlıklı 8. maddesi şöyledir:

" (Başlığı ile Birlikte Değişik:18/10/2018-7148/32 md.)

(1)4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.

(2)Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

16. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

17. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir:

"Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet *savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.*

b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

18. 5490 sayılı Kanun'un *"Maddi hatalar"* başlıklı 38. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır. "

19. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları (…) düzenlemektir."

20. 6458 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinde belirtilen bazı tanımlar şöyledir:

ı) Göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ifade eden düzenli göç ile yabancıların *yasa dışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını, Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını ifade eden düzensiz göçü ve uluslararası korumayı,*

r) Uluslararası koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,

ü) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

v) Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını,

21. 6458 sayılı Kanun'un "*Uluslararası koruma statüsü sahibi kimlik belgesi*" başlıklı 83. maddesi şöyledir:

"(1) Mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü verilenlere yabancı kimlik numarasını içeren kimlik belgesi düzenlenir.

(2) (Değişik:6/12/2019-7196/85 md.) Birinci fıkradaki kimlik belgeleri hiçbir harca tabi olmayıp ikamet izni yerine geçer.

(3) (Değişik:6/12/2019-7196/85 md.) Kimlik belgelerinin şekil, içerik, geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir."

22. 6458 sayılı Kanun'un *"Geçici koruma"* başlıklı 91. maddesi şöyledir:

"(1) Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara geçici koruma sağlanabilir.

(2) Bu kişilerin Türkiye'ye kabulü, Türkiye'de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye'den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirlerle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

23. 6458 sayılı Kanun'un 91. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 22/10/2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 3. maddesinde yer alan bazı tanımlar şöyledir:

"Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

...

f) Geçici koruma: Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayan yabancılara sağlanan korumayı,

g) Geçici korunan: Geçici koruma sağlanan yabancıyı,

ifade eder."

24. Aynı Yönetmeliğin *"Geçici koruma sağlanacak yabancılar"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

" (1) Geçici koruma; ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılardan haklarında bireysel olarak uluslararası koruma statüsü belirleme işlemi yapılamayan yabancılara uygulanır.

(2) Geçici koruma, Cumhurbaşkanı tarafından aksi kararlaştırılmadıkça, geçici koruma ilanının geçerliliğinden önce, geçici koruma ilanına esas teşkil eden olayların olduğu ülkeden veya bölgeden ülkemize gelmiş olanları kapsamaz.

(3) Geçici korunanlar, Kanuna göre belirlenen uluslararası koruma statülerinden herhangi birini doğrudan elde etmiş sayılmaz"

25. Aynı Yönetmeliğin *"Sevk merkezlerinde yapılacak ilk işlemler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Sevk merkezlerinde, geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt işlemleri, Genel Müdürlük tarafından yapılır. İhtiyaç duyulması halinde, valilik tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde geçici süreyle personel görevlendirilebilir.

(2) Sevk merkezlerinin kapasitesinin yetersiz olması durumunda, bu yabancıların işlemleri valilikler tarafından belirlenecek yerlerde de yürütülebilir.

(3) Kayıt sırasında yabancılar, kimlik bilgilerini doğru olarak bildirmek, varsa kimliklerini ispata yarar belgelerini yetkili makamlara teslim etmek ve yetkililerle işbirliği yapmakla yükümlüdür.

(4) Üçüncü fıkra kapsamındaki bilgi ve belgelerden gerekli görülenlerin, gizliliğe riayet edilerek ilgilinin dosyasında muhafaza edilmek üzere kopyaları alınır ve asılları kendisine teslim edilir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, geçici korumayla ilgili süreç, hak ve yükümlülükleri ile diğer hususlarda anlayabilecekleri dilde bilgilendirilir. İhtiyaç duyulduğu takdirde bilgilendirmeyle ilgili broşür ve doküman hazırlanabilir.

26. Aynı Yönetmeliğin *"Kayıt"* başlıklı 21. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancıların kaydı, yeterli donanıma sahip ve kayıt işlemlerinin kesintiye uğramadan tamamlanmasını sağlayacak ayrı bir yerde, kayıt usulleri ve gereklilikleri konusunda eğitim almış, Genel Müdürlük personeli tarafından yapılır.(

2) Kayıt işlemleri aşağıdaki şekilde yürütülür.

a) Kayıt işlemlerinde gizlilik esas olup, bu amaçla gerekli tedbirler alınır.

b) Genel Müdürlük tarafından şekli ve içeriği belirlenecek kayıt formu doldurulur.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

c) Kimliğine ilişkin belge sunamayan yabancının, aksi ispat edilinceye kadar beyanı esas alınır.

ç) Fotoğraf, parmak izi ya da kimlik tespitine elverişli diğer biometrik veriler alınır, merkezi veri tabanına kaydedilir, mevcut biometrik verilerle eşleştirilir.

d) Kayıt altına alınan yabancıların bilgileri derhal Genel Müdürlüğe iletilir.

e) Yabancıların bilgileri ilgili mevzuat kapsamında dosyalanır ve elektronik ortamda da saklanır.

3) Geçici korumadan yararlananların Türkiye'de doğan çocuklarının da en kısa sürede kayıt işlemleri yapılır.

4) Yabancıların kayıt bilgileri; doğum, ölüm, evlilik, boşanma, gönüllü geri dönüş gibi hallerde güncellenir.

5) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, adres kayıt sistemine kaydedilir. Ancak 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlerin adres kayıt sistemine kayıtlarının yapılmasına Genel Müdürlük tarafından karar verilir."

27. Aynı Yönetmeliğin *"Geçici koruma kimlik belgesi"* başlıklı 22. maddesi şöyledir:

"(1) Kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenir. 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlere geçici koruma kimlik belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir.(

2) Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası da verilir.(

3) Geçici koruma kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenir, bu belge süreli veya süresiz olarak hiçbir ücrete tabi olmaksızın düzenlenir.(

4) Geçici koruma kimlik belgesinin yıpranması ya da kaybedilmesi durumunda ilgiliden açıklama istenir ve bu durum kayıt altına alınır. Belgenin yıpranması halinde belge iptal edilir. Yıpranan ya da kaybedilen belgenin yerine yenisi düzenlenir.(

5) Geçici korumanın sona ermesi halinde geçici koruma kimlik belgesi geçerliliğini kaybeder ve yabancıdan geri alınır."

28. Aynı Yönetmeliğin "*Ülkede kalış hakkı" başlıklı* 25.maddesi şöyledir:

"(1) Geçici koruma kimlik belgesi, Türkiye'de kalış hakkı sağlar. Ancak bu belge Kanunda düzenlenen ikamet izni veya ikamet izni yerine geçen belgelere eşdeğer sayılmaz, uzun dönem ikamet iznine geçiş hakkı tanımaz, süresi ikamet izni toplamında dikkate alınmaz ve sahibine Türk vatandaşlığına başvuru hakkı sağlamaz."

29. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

30. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

31. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde kısmen adli, kısmen idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada kısmen adli, kısmen idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

32. Dava, 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacının isminin değiştirilmesine ilişkin Homs Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizine ve geçici koruma kimlik belgesinde *"N.. "* olarak geçen isminin *"M.."* olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

33. Davanın Homs Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizine ilişkin kısmının incelenmesi;

34. Somut olayda; davacının 13/03/2018 tarihli geçici koruma kimlik belgesinde isminin *"N.. "* olarak kaydedildiği, Türkçe'de Nuri anlamına gelmesi nedeniyle Suriye Arap Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Aile ve Hukuk işlerine bakan Homs Sivil Hukuk Mahkemesinin 31/05/2022 tarih ve E.2022/106, K.2022/85 sayılı kesinleşmiş kararı ile *"M.."* olarak değiştirildiği, mahkeme kararının tanınarak tenfizine karar verilmesi istemiyle açılan dava yönünden; 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 51. maddesindeki düzenleme dikkate alınarak uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

35. Davanın geçici koruma kimlik belgesinde *"N.. "* olarak geçen isminin *"M.."* olarak düzeltilmesine karar verilmesine ilişkin kısmının incelenmesi;

36. Somut olayda, davacının talebinin nüfus kütüklerindeki kayıtların düzeltilmesine yönelik olmadığı, Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 22. maddesi uyarınca düzenlenen ve nüfus kütüğüyle ilgisi bulunmayan Geçici Koruma Kimlik Belgelerindeki bilgilerin düzeltilmesine

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

yönelik olduğu, bu yönüyle talebin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında nüfus hizmeti olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı görülmektedir.

37. Bu durumda 6458 sayılı Kanun ve Yönetmelik hükümleri kapsamında söz konusu belgedeki düzeltimin idari işlem yoluyla davalı idarece yapılması gerekmektedir. Davacının geçici koruma kimlik belgesinde *"N.. "* olarak geçen isminin *"M.."* olarak düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedeniyle, uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

38. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; davanın, İstanbul 18. İdare Mahkemesinin 17/12/2024 tarih ve E.2024/1935 sayılı başvurusunun, Homs Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizi talebi yönünden verilen kısmının kabulü; davacının geçici koruma kimlik belgesinde *"N.. "* olarak geçen isminin *"M.."* olarak düzeltilmesi talebi yönünden verilen kısmının reddi; İstanbul 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/03/2023 tarih ve E.2023/99, K.2023/143 sayılı görevsizlik kararının, Homs Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizi talebi yönünden verilen kısmının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde kısmen ADLİ, kısmen İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 18. İdare Mahkemesinin 17/12/2024 tarih ve E.2024/1935 sayılı başvurusunun, Homs Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizi talebi yönünden verilen kısmının KABULÜNE, davacının geçici koruma kimlik belgesinde *"N.. "* olarak geçen isminin *"M.."* olarak düzeltilmesi talebi yönünden verilen kısmının REDDİNE; İstanbul 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/03/2023 tarih ve E.2023/99, K.2023/143 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ, Homs Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizi talebi yönünden verilen kısmının KALDIRILMASINA,

08/04/2025 tarihinde, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Somut uyuşmazlıkta; Suriye vatandaşı davacı tarafından her ne kadar geçici kimlik belgesinde yazılı isminin değiştirilmesi talebinde bulunulmuşsa da; uyuşmazlığın çözümü yabancı mahkeme kararının tenfizi kararına bağlı olduğundan, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 51. maddesindeki düzenleme gereği davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle davacının geçici korumu kimlik belgesindeki isminin düzeltilmesi talebi yönünden kısmen idari yargı yerini görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye
Doğan AĞIRMAN

Üye
Eyüp SARICALAR

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Dava; Suriye uyruklu olan davacı tarafından, geçici koruma kimlik belgesinde yer alan adının bu hususta yabancı mahkeme kararının tenfizi suretiyle düzeltilmesi talebiyle açılmıştır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunun, *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinde; "*Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar.", "Tanımlar"* başlıklı 4. maddesinde, *"..s)Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,... çç) Yabancılar kütüğü; Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü, ... ifade eder", "Yabancıların kayıtlarının tutulması"* başlıklı 8. maddesinde, *"(1)4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır. (2) Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.", "Nüfus Davaları"* başlıklı 36. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde; *"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usüllere uyulur: a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır, b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir, c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder. (2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."* hükmüne yer verilmiştir.

6458 sayılı Yabancılar Ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 3. maddesinde *"Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını, ifade eder."* tanımı yer almaktadır.

20/10/2006 tarih ve 26325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliğin *"Amaç"* başlıklı 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının; Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli yabancılara mahsus ikamet tezkeresi alan yabancıların kimlik bilgilerinin ve beyan edecekleri nüfus olaylarının yabancılar kütüğünde tutulmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemek olduğu; *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinde, bu Yönetmeliğin, Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli ikamet eden yabancıların kayıtlarının tutulmasına ilişkin yabancılar kütüğünün ve bu kütüğe yazılacak bilgilere dayanak olan belgelerden meydana gelen özel kütüklerin oluşturulmasına ve düzenlenmesine ilişkin hükümleri kapsadığı; *"Tanımlar"* başlıklı 4. maddesinin (f) bendinde, *"Nüfus olayı : Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlat edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumda değişiklik meydana getiren olayı ifade edeceği; "Maddi hataların düzeltilmesi"* başlıklı 21.maddesinin 2. fıkrasında, Kütüğe kayıtlı kişilerin kimlik bilgilerinin ilgili kişi veya emniyet makamlarınca yanlış olduğunun bildirilmesi halinde, yanlış olan

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin

kimlik bilgilerinin nüfus mevzuatının öngördüğü usule göre yabancılar veri giriş formu ile düzeltileceği hükmü yer almaktadır.

22/10/2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliği'nin; *"Sevk merkezlerindeyapılacak ilk işlemler"* başlıklı 19. maddesinde, *"(1) Sevk merkezlerinde, geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt işlemleri, Genel Müdürlük tarafından yapılır. ..."*, *"Geçici koruma kimlik belgesi"* başlıklı 22. maddesinde *"(1) Kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenir. 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlere geçici koruma kimlik belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir. (2) Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası da verilir. 3) Geçici koruma kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenir, bu belge süreli veya süresiz olarak hiçbir ücrete tabi olmaksızın düzenlenir. (4) Geçici koruma kimlik belgesinin yıpranması ya da kaybedilmesi durumunda ilgiliden açıklama istenir ve bu durum kayıt altına alınır. Belgenin yıpranması halinde belge iptal edilir. Yıpranan ya da kaybedilen belgenin yerine yenisi düzenlenir. (5) Geçici korumanın sona ermesi halinde geçici koruma kimlik belgesi geçerliliğini kaybeder ve yabancıdan geri alınır."*, *"Hizmetler"* başlıklı 26. maddesinde, *"... (3) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, geçici koruma kimlik belgeleriyle elektronik haberleşme hizmeti dâhil diğer hizmetler için abonelik sözleşmesi yapabilir."* hükmü; *"İş piyasasına erişim hizmetleri"* başlıklı 29. maddesinde, *"(1) Geçici korunanların çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar. Bakanlığın görüşü alınarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir. (2) Geçici koruma kimlik belgesine sahip olanlar. Cumhurbaşkanınca belirlenecek sektörlerde, iş kollarında ve coğrafi alanlarda (il, ilçe veya köylerde) çalışma izni almak için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına başvurabilir."* hükmü yer almaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının Homs Sivil Hukuk Mahkeme kararının tanınarak aynen tenfizine ilişkin talebinin 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 51. maddesindeki düzenleme gereği adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği açıktır. Geçici koruma kimlik belgesinde *"N.. "* olarak geçen isminin *"M.."* olarak düzeltilmesine karar verilmesine ilişkin talebi yönünden de; davacının Suriye uyruklu olduğu, 6458 sayılı Kanun kapsamında geçici koruma statüsünde ülkemize giriş yaptığı, 6458 sayılı Kanun kapsamındaki yabancılara 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancı kimlik numarası verileceği, bunlar için yabancılar kütüğünün tutulacağı; yabancıların adresleri, nüfus kayıtları ile yabancı kimlik bilgilerinin emniyet ve asayiş, çalışma hayatı, eğitim ve sağlık gibi pek çok alanda kullanılıyor olmasının kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından hassas bir durum meydana getirdiği, yabancıların kayıtlarına ilişkin hata ve düzeltmelerin basit bir kayıt düzeltme olarak ele alınması halinde kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından sakıncalar oluşabileceği gibi Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelikte de, nüfus olaylarında yapılacak düzeltmeler konusunda uygulanacak usul hususunda 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'na atıf yapıldığı da dikkate alındığında, 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca, nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünde de adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan davacının geçici koruma kimlik belgesindeki isminin düzeltilmesi talebi yönünden kısmen idari yargı yerini görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PSK1ldp - smn4p97 - MQmFmDC - pibO30= ile erişebilirsin